

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR SOCIOLOGI
OCH ARBETSVETENSKAP

”ATT INTEGRERA DEN ANDRE”

En kvalitativ studie om Göteborgs Stads samarbete med idéburna organisationer kring ensamkommande flyktingbarn

Alenka Klikovac & Mohammed Ali

Examensarbete för Kandidat i sociologi, 15 hp: Alenka Klikovac & Mohammed Ali

Handledare: Oksana Shmulyar Gréen

Termin/år: Höstterminen 2016

Abstract

Titel: ”Att integrera den Andre” – En kvalitativ studie om Göteborgs Stads samarbete med idéburna organisationer kring ensamkommande flyktingbarn.

Författare: Alenka Klikovac & Mohammed Ali

Handledare: Oksana Shmulyar Gréen

Examinator: Carl Cassegård

Tecken med blanksteg: 69 983

Studien har som sitt övergripande syfte att undersöka samarbetet mellan Göteborgs Stad och de idéburna organisationer som år 2015 slöt ett unikt IOP-avtal. Uppsatsen har sin huvudfokus kring integrationsarbetet riktat mot ensamkommande flyktingbarn. De frågeställningar som besvaras i studien är: Hur ser sammanhållningen ut mellan avtalets olika parter samt vilka krav ställer Göteborgs Stad på de idéburna organisationerna genom IOP-avtalet? Hur arbetar de idéburna organisationerna med integration i det praktiska arbetet? Finns det inom organisationerna en medvetenhet kring det transnationella perspektivet och vit governmentaltitet?

Studien har en kvalitativ forskningsdesign där insamlingen av empiri sker genom textanalys av IOP-avtalet, samt kvalitativa intervjuer med representanter från de idéburna organisationerna. Som teoretisk anknytning belyses bland annat det transnationella perspektivet och governmentaltitet.

Studiens huvudresultat visar att Göteborgs Stad innehar en maktposition som ger större mandat att påverka samarbetet. Kravbilden från Göteborgs Stad är i första hand riktad mot boendeverksamheten och i andra hand kommer mervärdesinsatserna. Vidare kommer studien fram till att det saknas en medvetenhet kring det transnationella perspektivet, i det praktiska arbetet kring integration. Slutligen kommer studien fram till att volontärer och personal som jobbar med ensamkommande barn i vissa fall saknar en medvetenhet kring den egna maktpositionen i relation till de ensamkommande barnen.

Nyckelord: Ensamkommande flyktingbarn, Transnationalism, Vit Governmentaltitet, IOP.

*“Our human compassion binds us the one to the other – not in pity or patronizingly, but as human beings who have learnt how to turn our common suffering into hope for the future”. –
Nelson Mandela*

Vi vill tacka våra respondenter för att de tagit sig tid att ställa upp i intervjuer och besvara våra frågor med vänlighet och tålamod. Vidare vill vi tacka vår handledare för hennes engagemang och vägledning genom arbetets process.

Tack!

INLEDNING	1
SYFTE	2
FRÅGESTÄLLNINGAR	2
BAKGRUND	3
TIDIGARE FORSKNING	4
TEORIER	8
DET TRANSNATIONELLA PERSPEKTIVET	8
MODELL FÖR ETNISK INTEGRATION	9
GOVERNMENTALITET	10
VIT GOVERNMENTALITET	11
METOD	12
FORSKNINGSDESIGN	12
KVALITATIVA INTERVJUER	12
URVAL	13
INTERVJUGUIDE OCH GENOMFÖRANDET AV INTERVJUERNA	14
INNEHÅLLSANALYSENS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	14
METODVAL - ÖVERVÄGANDEN OCH BEGRÄNSNINGAR	15
ANALYTISKT RAMVERK OCH STRATEGIER	16
ETISKA ÖVERVÄGANDEN	17
VALIDITET & RELIABILITET	18
RESULTAT OCH ANALYS	19
IOP-AVTALETS SAMMANHÅLLNING	19
HUR ÄR KRAVET PÅ SAMHÄLLSINTEGRATION FORMULERAT I IOP-AVTALET?	21
DET PRAKTISKA ARBETET KRING INTEGRATION HOS DE IDÉBURNA ORGANISATIONERNA	22
OMSTÄNDIGHETER SOM FÖRSVÅRAR INTEGRATIONEN AV ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN	25
VIT GOVERNMENTALITET KRING INTEGRATIONSARBETET?	27
DE IDÉBURNA ORGANISATIONERNAS MEDVETENHET KRING DET TRANSNATIONELLA PERSPEKTIVET	28
SLUTSATSER & FRAMTIDA FORSKNING	30
LITTERATURLISTA	32
BILAGA 1	36
BILAGA 2	38

Inledning

Det här är en studie som tar sin utgångspunkt i det unika avtalet mellan sju idéburna organisationer och Göteborgs Stad. Avtalet har som mål att ge ensamkommande flyktingbarn en bra mottagning och en lyckad samhällsintegration. Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en relativt ny samverkansmodell där samarbetet mellan frivilligorganisationer och den offentliga sektorn stärks. Göteborgs Stad vill genom avtalet som vi studerat, tillgodose ensamkommande barn en helhetslösning vad gäller mottagandet. Detta IOP-avtal är det första som skapats kring mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar i Göteborg (Göteborgs Stad 2015b). Det som är unikt med avtalet och det som just vår studie handlar om, är att man erbjuder barnen en helhetslösning genom en kombination av meningsfulla fritidsaktiviteter, psykosocialt stöd och arbetsträning med ett tryggt boende (IOP 2015:4). Genom att studera det här samarbetet vill vi lyfta fram arbetet kring integrationen av ensamkommande flyktingbarn i Göteborgs Kommun. Studien har ett kvalitativt tillvägagångssätt för att besvara de centrala frågorna. Empirin bygger på textanalys och kvalitativa intervjuer med representanter från 5 idéburna organisationer som ingår i IOP-avtalet.

Ensamkommande flyktingbarn har som fenomen funnits väldigt länge och betydligt längre än den våg av flyktingström som Sverige fick bevittna under hösten 2015. I dagens mediabevakning av ensamkommande flyktingbarn har en rad olika problematik lyfts fram. Åldersdebatten har varit en av frågorna som har fått ett stort medialt utrymme. Bristen på dokument från sina hemländer har gjort att det har blivit allt svårare att bedöma åldern på barn och ungdomar som kommer ensamma. Och i den mån de har dokument som styrker åldern så är det oftast handlingar som inte betraktas som äkta av migrationsverket (Ascher 2009:7). Ålderssuppskrivningar är ett aktuellt problem som lyfts upp av våra respondenter och som benämns som en av orsakerna till försvårat integrationsarbetet och vilket vi diskuterar mera i analyskapitlet.

Det råder en konsensus om att samhället måste bli bättre kring arbetet med etablering av ensamkommande flyktingbarn i det svenska samhället. Men däremot råder det en oenighet och kanske en grad av okunnighet om hur detta arbete på bästa sätt ska förverkligas,

eftersom konceptet med IOP- avtal är så pass nytt. Det finns inte mycket evidensbaserad forskning kring detta och det finns en bristande insikt på hur det fungerar i verkligheten. Vi vill genom vår studie bidra med att lyfta fram de positiva aspekterna, men även peka på det som kan förbättras inom detta område. Vidare vill vi lyfta fram det transnationella perspektivet i vår uppsats och på det sättet bidra till en djupare förståelse kring ensamkommande barns transnationella relationer och deras kontaktmönster. Mot bakgrund av det stora antalet barn som kommit till Sverige det senaste året, ser vi vår studie som en betydelsefull insats till en ökad förståelse kring det komplexa samspelet mellan mottagande, tidigare erfarenheter och de ensamkommande barnens välbefinnande.

Syfte

Studien har som sitt övergripande syfte att undersöka samarbetet mellan Göteborgs Stad och de idéburna organisationer som år 2015 slöt ett unikt IOP-avtal. Studien har sin huvudfokus kring integrationsarbetet riktat mot ensamkommande flyktingbarn. Vi vill belysa dels kravbilderna som Göteborgs Stad har på samarbetet, och dels hur dessa krav återspeglas i det praktiska arbetet hos de idéburna organisationerna vad gäller samhällsintegration. Vi vill dessutom skapa oss en djupare förståelse kring samarbetets struktur och sammanhållning. Genom textanalys av IOP-avtalet *Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar i Göteborg*, samt kvalitativa intervjuer med representanter från de idéburna organisationerna ämnar vi att besvara studiens följande frågeställningar:

Frågeställningar

- Hur ser sammanhållningen ut mellan avtalets olika parter samt vilka krav ställer Göteborgs Stad på de idéburna organisationerna genom IOP- avtalet?
- Hur arbetar de idéburna organisationerna med integration i det praktiska arbetet?
- Finns det inom organisationerna en medvetenhet kring det transnationella perspektivet och vit governmentaltitet?

Bakgrund

Människor rör sig och förflyttas i världen i mycket större omfattning idag än någonsin förut, så det är viktigt att ha en stor mängd empati och förståelse för de nya och svåra processerna som pågår. Ett viktigt verktyg som vi lyfter upp i vår studie, och som bidrar till att utvärdera och skapa förståelse för dessa förlopp och för vår värld, är det transnationella perspektivet (Faist, Fauser & Reisenauer 2014:7). Detta perspektiv grundar sig på ett aktörsperspektiv och sätter migranternas gränsöverskridande handlingar i centrum och lyfter upp de ensamkommande flyktingbarnen som aktivt handlande subjekt snarare än som bara passivt drabbade objekt (Brunnberg 2015:237). Detta perspektiv diskuteras mer ingående under analyskapitlet.

En omfattande migrationsström nådde Sverige under 2015 och skapade en stor press på landet som innebar stora utmaningar för vårt samhälle. Så många som 163 000 människor sökte asyl i Sverige under den kritiska perioden, varav 35 000 av dessa var ensamkommande flyktingbarn (Regeringskansliet 2016). Ensamkommande barn definieras enligt Migrationsverket (2015), som asylsökande barn eller ungdomar under 18 år som kommer till Sverige utan föräldrar eller annan vårdnadshavare.

Enligt MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) har ett enormt antal människor flytt undan krig, förföljelse, fattigdom och svält och anlant här de senaste åren för att söka skydd. Detta medför att det civila samhället får en ny, mer aktiv och viktig roll i mottagandet av dessa människor (MUCF 2016a:6). Civilsamhället visar prov på att vara en viktig kraft att räkna med i den akuta flyktingsituationen som möter Sverige hösten 2015 och våren 2016. De uppvisar ett stort engagemang och genomför en rad viktiga insatser i mottagandet av asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn (MUCF 2016b:10). Efter flyktingkrisen har flera rapporter undersökt och fortsatt belysa det civila samhällets roll i flyktingmottagandet då det finns flera viktiga skäl för detta. Ett av de främsta skäl är att fortsätta utveckla och träna förmågan att hantera kriser av olika rang så att man är bättre förberedd inför framtiden (MUCF 2016b:12).

I rapporten av Göteborgsregionens kommunalförbund (2015), står det skrivet om avsaknaden av en gemensam nulägesbild över flyktingsituationen och själva flyktingmottagandet i Göteborgsområdet.

Rapporten beskriver att den akuta situationen som uppstått kräver mer fokuserade insatser, och en kommungemensam plattform för ensamkommande barn och unga skapas där man tar

upp frågor, idéer och förslag på hur man bäst ska bemöta utmaningar kring ensamkommande flyktingbarn. Göteborgs Stad säger att de kommer arbeta på att konstruera samverkansformer med civilsamhället och att forskning kommer kopplas till detta område (ibid).

I Länsstyrelsens rapport (Bäfvenberg 2015:1), beskriver man civilsamhällets nuvarande nyckelroll i integrationsarbetet, och att den rollen ska stärkas. Vidare står det skrivet att man i Västra Götaland har börjat kartlägga samverkan mellan föreningslivet och kommunerna inom integrationsområdet, och att båda parter vill samverka mera och är öppna inför nya samarbetsformer (Bäfvenberg 2015:11).

Tidigare forskning

I detta kapitel kommer vi att presentera utvalda studier och artiklar som en del av tidigare forskning inom vårt valda forskningsområde. Det har under senare år gjorts ett stort antal studier som på olika sätt behandlar ensamkommande barns situation i Sverige. Däremot finns det begränsad forskning kring idéburet offentligt partnerskap. Nedan presenteras den tidigare forskning som är av relevans för vår studie.

En av de studier vi vill börja med att lyfta fram är en avhandling av Hessle (2009), som är en tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande barns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige. Vi väljer att använda oss av Marie Hessles doktorsavhandling som en del av vår tidigare forskning, därför att hon skriver om hur ensamkommande flyktingbarn hanterat sina livsvillkor och utmaningar efter att ha fått permanent uppehållstillstånd (PUT) i mitten på 1990-talet. 100 ensamkommande barn intervjuades i samband med att de genomgick en hälsoundersökning på Flyktinghälsovården utanför Stockholm under ett år (Hessle 2009:4).

Forskaren följer upp under vilka livsvillkor de nu unga vuxna, befinner sig efter 10 år, och lyfter upp vad som har varit de viktiga bidragande förutsättningarna för deras etablering i Sverige (Hessle 2009:5). Några av slutsatserna hon drar pekar på hur de ensamkommande barnens skapande av tvärnationella nätverk är av avgörande betydelse för deras socialisering och gynnsamma etablering i Sverige. Dessa nya aspekter ger henne möjlighet att välja det transnationella perspektivet, som belyser hela materialet på ett nytt sätt (Hessle 2009:121).

En annan studie i en svensk kontext av Darvishpour och Westin (2015), är en antologi som ger oss en introduktion till den sociologiska forskningen om just etnicitet och migration i Sverige. I det kapitel som de själva har skrivit lyfter de upp viktiga begrepp som etnicitet och transnationalism, och beskriver vidare hur vi generaliserar i våra uppfattningar kring kulturella skillnader hos de etniska minoriteterna (Darvishpour & Westin 2015:16).

Vidare poängterar de hur det är när vi lägger fokus på skillnader istället för likheter, som det skapar hinder för integration. Om vi lägger till ett maktperspektiv till detta resonemang blir det uppenbart att "vi" är en del av problem som orsakar exkludering och som motverkar etniska minoriteters delaktighet och integration (ibid). I ett annat kapitel beskriver Westin (2015:66) hur just integrationsbegreppet diskuteras i den allmänna diskursen.

Ett annat viktigt inslag i denna bok är kapitlet av Brunnberg (2015:38), som lyfter upp Sverige som det land som tar emot flest ensamkommande barn. Hon presenterar en genomgång av svensk och internationell forskning utifrån mottagnings- och omhändertagandeorganisation (ibid). Vidare lyfter hon upp Hessles avhandling som vi nämnt ovan, och det transnationella perspektivet där en av slutsatserna hon drar är att dessa ensamkommande barn är sociala aktörer med rätten att bli lyssnade till i större grad än de blir idag (Brunnberg 2015:240).

Vikten av att bli lyssnad på och att kunna kommunicera är något som Gustafsson, Fioretos & Norström (2013) lyfter upp. De skriver om vad det innebär att hamna i kategorin "ensamkommande barn" och hur det innebär att tas emot av en rad aktörer inom mottagande. Detta bygger på att de ensamkommande barn ska integreras i det svenska samhället inom mottagarlandets normer, värderingar och människosyn (Gustafsson, Fioretos & Norström 2013:285). De lyfter upp särskilt barnens perspektiv och visar hur deras erfarenheter skapas i skärningspunkten av dessa och omgivningens förhållningssätt (Gustafsson, Fioretos & Norström 2013:298).

Några av deras slutsatser handlar om just vikten av ta in barnens tolkningar. Att barnens egna språk är en viktig nyckel för integrationsprocessen då det kan skapa mer ömsesidiga och jämlika förutsättning i möten mellan barnen själva och de aktörer som ansvarar för deras mottagande (Gustafsson, Fioretos & Norström 2013:299). De betonar även vikten av att ge de ensamkommande barnen en möjlighet att visa vem de är, men också vem de vill bli (ibid).

Ännu en studie som syftar på att förstå vilka de ensamkommande barnen är, är gjord av Almqvist och Broberg (2000). De lyfter upp frågor kring barnuppfostran och utvecklingsideal

och belyser hur skillnaderna i just dessa föreställningar påverkar de ensamkommande barnen när de kommer till Sverige (Almqvist & Broberg 2000:118).

En viktig skillnad är att det i Sverige råder en mera västeuropeisk, individualistisk syn på barnuppfostran, medan dessa barn kommer från en kollektivistisk uppfattning på barnuppfostran som förekommer i Mellanöstern (ibid).

Detta skapar en stor kontrast för de ensamkommande barnen. De går från att ha haft familjen som ansvarsbärare och att inte ha kontakt med myndigheter, till att i Sverige förväntas att ta eget ansvar och ha mycket direkta relationer till olika myndighetspersoner (Almqvist & Broberg 2000:128-129). De ensamkommande barnen kopplar känslor av trygghet och tillhörighet gentemot sin familj, inte till samhället eller ens sig själva, och att vara fogliga och passa in i familjen är det som är viktigt för dem (Almqvist & Broberg 2000:130). Att komma till ett samhälle där en egen vilja och att vara en aktiv medborgare eftersträvas, kan skapa känslor av rädsla, misstro och ibland till och med fientlighet (ibid).

Stretmo och Melander (2013:23), skriver i sin rapport om mottagandet av ensamkommande flyktingbarn i Göteborgsregionen. Bakgrunden till studien är förändringen i villkoren kring ansvar som skiftar från tidigare Migrationsverket till landets kommuner med den avsikten att förbättra villkoren för de ensamkommande (ibid). Studiens syfte är att samla kunskap om de ensamkommande barnen ur olika aspekter och lyfta upp barnens egna erfarenheter från skolan, hälso- och sjukvården, socialtjänsten, boenden, familjehem samt gode män, för att med dessa resultat kunna förebygga ohälsa samt förbättra arbetet kring integration (Stretmo & Melander 2013:23-24). Tillvägagångssättet i studien har varit både kvantitativ och kvalitativ, via en registerstudie och genom intervjuer med resurs- och myndighetspersoner samt ensamkommande barn för att kunna studera mottagandet från olika håll och dimensioner (Stretmo & Melander 2013:25). En av slutsatserna som dras och som även är viktig för vår egen undersökning, är att de insatser som erbjuds de ensamkommande barnen är kopplade till hur man förstår både dem och deras behov.

Forskarna lyfter upp det transnationella perspektivet som en möjlighet till en bredare förståelse, kunskap och respekt kring de ensamkommande barnens kopplingar till flera samhällssystem samtidigt (Stretmo & Melander 2013:222).

En annan studie som fokuserar på det sociala arbetet kring ensamkommande flyktingbarn är skriven av Aytar och Brunnberg (2016). Denna studie har många likheter med Stretmo och Melanders studie. Det som skiljer dessa två studier åt är de två olika studiernas omfattning.

Aytar och Brunnbergs studie är en betydligt mindre studie som tar upp frågan om integration på ett sätt som Stretmo och Melander inte lyckas göras. Vidare undersöker Aytar och Brunnbergs studier de svårigheter och framgångsfaktorer som finns i det sociala arbetet kring ensamkommande flyktingbarn som är placerade i HVB-hem, träningsboende eller familjehem. Genom intervjuer med socialsekreterare, boendepersonal, familjehemmen och ungdomarna har man kommit fram till ett resultat som visar på att ensamkommande barns relationer med andra barn har förbättrats på många sätt. I den bemärkelsen att de planerar och agerar utifrån den nya omgivningen och sociala kontexten som de befinner sig i.

Aytar och Brunnberg menar på att framgångsfaktorer, utmaningar och risker samexistera i en transnationell livssituation. De flesta ensamkommande barn fortsätter att ha kontakt med sina föräldrar och andra familjemedlemmar i hemlandet eller något annat land med hjälp av internet och modern teknik.

Sista studien som vi vill uppmärksamma i vår tidigare forskning är en masteruppsats skriven av Azadeh Pezeshk år 2014. Denna studie är en av de få studier som behandlar IOP-avtal. Eftersom tidigare forskning kring idéburet offentligt partnerskap är begränsad, anser vi denna studie som väldigt relevant för vårt eget arbete. Pezeshk skriver i sin uppsats om hur den nya samverkansmodellen, IOP, har som mål att stärka idéburna organisationers roll som opinionsbildare och röstbärare. Genom att studera ett avtal mellan Göteborgs stad och tre idéburna organisationer som slutits 2012 kommer Pezeshk fram till att IOP-avtalet inte har lett till en ökad roll som opinionsbildare för de idéburna organisationerna.

Vi vill fortsätta studera IOP-avtal och dess effekter, men samtidigt ur ett annat perspektiv. Istället för att titta på organisationernas roll som opinionsbildare vill vi belysa vilka effekter ett sådant avtal kan få för avtalets målgrupp - i det här fallet, ensamkommande flyktingbarn.

Teorier

I detta kapitel beskriver vi våra teoretiska ramverk. Vi har som mål att presentera de teorier och begrepp som är våra analytiska verktyg under studiens gång. De begrepp och teorier som vi redogör här kommer senare att ingå i vårt analyskapitel där vi bearbetar vår empiri genom dessa.

Det transnationella perspektivet

Då vår studie handlar om *ensamkommande flyktingbarn* blir det tydligt att dessa barn har förflyttats från en plats till en annan och därmed blir den naturliga följderna att vissa relationer blir avbrutna för att senare återupptas från nya platser och länder. Det är dessa relationer och kontakter mellan dem som ger sig av och dem som stannar, som vi vill lyfta upp i vår studie genom det *transnationella perspektivet* (Faist, Fauser & Reisenauer 2014:9).

Detta perspektivets bidrag är inte i första hand att erbjuda någon ny integrationsmodell. Istället bidrar den till att vidga ens vyer och öppna upp för nya insikter. Det transnationella perspektivet belyser den komplexitet och dynamik som enligt (Faist, Fauser & Reisenauer 2014:107) saknas både i assimilationsteorierna och i modellerna kring kulturell och etnisk mångfald. Då det skapas många nya processer och samspel i vår globala värld blir det väldigt viktigt att skapa sig bättre förståelse för människors liv och de samhällsförändringar som sker kontinuerligt. Det transnationella perspektivet leder oss tillbaka till en viktig fråga från mitten på 1960-talet: "*integreras i vad?*" (Faist, Fauser & Reisenauer 2014:107). Detta blir väldigt intressant för oss att undersöka då vår huvudfokus i studien är just integration och hur den implementeras i relation till de ensamkommande flyktingbarnen inom ramarna för IOP-avtalet.

Med tanke på att integrationen idag är mer mångskiftande och innehåller både en marginalisering men även en rörlighet både uppåt och nedåt, blir det transnationella perspektivet ett viktigt fundament i vår studie (ibid).

Detta perspektiv belyser inte bara den vanliga forskningens fokus på mottagarlandet eller på migranternas förbindelser och kopplingar till ursprungslandet, utan på hur migranter har flera olika förankringspunkter (Faist, Fauser & Reisenauer 2014:9). Dessa förankringspunkter finns i flera länder under migrationen och innebär livslånga processer över gränserna mellan människor, sociala grupper, nätverk och organisationer (ibid).

En viktig skillnad som lyfts fram av pionjärerna för det transnationella perspektivet inom migrationsforskningen är invandrarnas förhållningssätt till det nya landet. Invandrarna från det tidiga 1900-talet ställde fullständigt in sig i mottagarlandets sociokulturella, ekonomiska och politiska sfär och huvudsakligen klippte de sociokulturella banden till sina hemländer (Faist, Fauser & Reisenauer 2014:19). Dagens invandrare har kopplingar till båda samhällen samtidigt genom olika former av nätverk, aktiviteter och levnadsmönster. Det är denna viktiga förändring som begreppet transnationalism fångar (ibid), och som vi kommer väva in mer djupgående under analyskapitlet.

I den här studien har vi tänkt använda oss av det transnationella perspektivet som ett mer utvärderande verktyg där vi tittar på de idéburna organisationernas arbete kring integration. Målet är att se om det finns en medvetenhet kring ensamkommande flyktingbarns tvärnationella kontaktnätverk och om detta påverkar integrationsarbetet kring målgruppen.

Modell för etnisk integration

En annan teoretisk tankegång som vi finner relevant är av Giddens och Sutton i boken *Sociologi*. Den argumenterar för hur det i en tid av globalisering och snabbväxande sociala förändringar är många nationalstater som måste hitta ett sätt att hantera de många fördelar och komplicerade utmaningar som etnisk mångfald innebär (2014:446).

De beskriver hur den internationella migrationen ökar i snabb takt och att människor sannolikt kommer att fortsätta förflytta sig i ännu större omfattning, vilket gör att blandningen av olika grupper av människor kommer fortsätta öka (ibid).

Med denna förutsägelse i åtanke är det inte svårt att förstå varför etniska spänningar och konflikter pågår på många håll i världen och hotar till upplösningar och krig. Dessutom manar dessa företeelser till behovet att hitta lösningar på hur man på ett bra sätt kan hantera etnisk mångfald och förhindra dessa konflikter (Giddens & Sutton 2014:446).

Något som vi belyser i vår analys och som tas upp av Giddens och Sutton, är hur relationen mellan minoritet och majoritetsbefolkningen bör se ut (ibid). Vår minoritetsgrupp i denna studie är de ensamkommande barnen och majoritetsgruppen är det samhälle de ska integreras in i. Giddens och Sutton föreslår tre huvudmodeller som förklarar hur etnisk integration kan se ut och hur man bäst kan handskas med dessa utmaningar som uppstår i ett mångkulturellt samhälle: assimilation, smältdegel och mångkulturalism.

Dessa modeller är idealtyper och inte särskilt enkla att förverkliga i praktiken (Giddens & Sutton 2014:446-447), men det är modeller som ger en fingervisning på hur ett samhälle

ställer sig till den egna kulturen samt andra kulturer. I vår studie är det assimilationsmodellen som vi berör. Assimilation innebär att människor med en annan kultur än majoritetsbefolkningen, överger sina gamla seder och anpassar sitt beteende till majoritetens värderingar och normer. Vidare innebär det att invandrare ändrar sitt språk, sin livsstil och kulturella värderingar, och istället inordnar sig i en ny social ordning (Giddens & Sutton 2014:447).

Governmentalitet

Idéburet offentligt partnerskap är en samverkansmodell som likt vilket annat samarbete består av två eller flera parter. För att granska och eventuellt synliggöra maktrelationerna i samarbetet, har vi valt begreppet governmentalitet som ett analytiskt verktyg.

Governmentalitet är en direkt översättning av dennes engelska motsvarighet, *governmentality*.

Det är ett begrepp som förkroppsligar den franska sociologen Michel Foucaults tankar om rationalisering av styrningspraktiker i utövandet av politisk suveränitet (Lemke 2011:3). På svenska har även begrepp som ”styrningsmentalitet” och ”regelmentalitet” kommit att användas som översättningar, men i huvudsak har governmentalitet varit det vanligast förekommande begreppet i forskningssammanhang. Governmentalitet har behandlats av Foucault i ett antal föreläsningar och artiklar på slutet av 70-talet.

Enligt Foucaults tolkning av governmentalitet inbegrips systematisk och reglerande styrningspraktiker som syftar att bestämma människors handlingsmöjligheter på ett indirekt och reflexivt sätt. Av den anledningen kan governmentalitet förstås i term av självreglerande maktstrategi som avser att styra samhällsmedborgare mot en önskad politisk och/eller social riktning. Foucault menar på att styrningen alltid innehåller en inställning eller en förförståelse om det objekt som ska styras (Hultqvist & Petersson 1995:26). Vidare menar han på att styrningen bör uppfattas som en praktik syftande till att forma, leda eller påverka hur människor handlar och betar sig (ibid). Genom governmentalitet begreppet placerar Foucault frågan om makt i en bredare kontext, då makt och subjektivitet sammanfogas i det ”governerade jaget” (Hillén 2013:39). Vidare skriver Hillén att governerade jaget bygger på insikter hos de som ska ledas om vilka förväntningar som finns på dem, samt hur dessa förväntningar ska infrias (ibid).

Governmentalitet enligt Foucaults tolkning ämnar vi att studera, huruvida åldersuppskrivningar kan förstås som en styrningspraktik. Vi ser idag det politiska efterspelet av flyktingströmmen hösten 2015. En stor del av de afghanska flyktingbarnen som kom till Sverige under det senaste två åren har fått avslag på sina asylansökningar.

Samtidigt har systematiska ålderuppskrivningar gjorts på ungdomar som saknar identitetshandlingar som styrker deras ålder (Embréus & Hassan 2014:30). Det är en företeelse som även Ascher (2009) skriver om. Det som vi ser idag är att åldersuppskrivningen sker mer systematiskt och i mycket större omfattning än tidigare.

Vit governmentalitet

Vit governmentalitet är ett teoretiskt begrepp av antropologen Ghassan Hage som har gjort en vidareutveckling av Foucaults 'governmentalitet'. Hage (1998), analyserar debatten om mångkulturalism, migration och nationalism i Australien. Han menar på att det i debatten finns två tydliga motparter där det finns de som är för mångkulturalism och de som är emot det. Vidare skriver Hage att i debatten polariseras de omoraliska, intoleranta rasister mot goda, liberala, toleranta mångkulturalister (Hage 1998:78). Denna enkla polarisering är problematiskt enligt Hage eftersom den skiftar fokuset från likheterna mellan de två grupperna. Även om deras åsikter skiljer sig åt markant när det kommer till vilka som ska ha tillträde till landet, så har de båda samma utgångspunkt vad gäller synen på sig själva och synen på *den andre* (ibid). Båda två tar sig rätten att bestämma över det nationella territoriet och styrandet över migranterna, samtidigt som de tar patent på oron över nationens utveckling (Lundstedt 2005:19). Gruppen invandrare eller migranter är enligt detta synsätt en grupp som innehar en underordnad position, det vill säga, en grupp som ska styras. Hage menar att ett sådant förhållningssätt grundar sig på en fantasi om en vit nation och en vit överhöghet (ibid).

Både Hages, vit governmentalitet och Foucaults governmentalitet kommer att vara nyttiga teoretiska redskap för att analysera situationen för ensamkommande flyktingbarn och Göteborgs Stads samarbete med idéburna organisationer.

Begreppet 'vit governmentalitet' av Hage ämnar vi i den här studien att analysera synen på "invandrare" och de ambitioner kring integration som finns i det svenska samhället i allmänhet och Göteborgs Stad i synnerhet. Genom begreppet vill vi se om integrationsarbetet kring ensamkommande flyktingbarn har en prägel av 'vit suveränitet'.

Metod

I följande avsnitt kommer vi att redogöra för hur vi går tillväga i vår studies olika delar. Vi kommer att presentera de två huvudmetoder som ligger till grund för besvarandet av studiens frågeställningar. Vi börjar kapitlet med att beskriva forskningsdesignen och urvalsprocessen. Därefter kommer beskrivning av vår tillvägagångssätt för bägge metoderna. Vi avslutar med en diskussion om etiska överväganden samt kort om studiens validitet och reliabilitet.

Forskningsdesign

Vi valde hermeneutiken som vårt vetenskapliga förhållningssätt, vilket har påverkat hur vi utformat våra forskningsmetoder samt hur vi betraktar vårt material. Hermeneutiken står för det kvalitativa förståelse- och tolkningssystem där forskaren har en öppen, engagerad och subjektiv roll (Patel & Davidson 2011:29). Enligt det hermeneutiska perspektivet går det att *förstå* andra människor genom att *tolka* texter, yttranden och handlingar, och forskaren närmar sig sitt forskningsobjekt utifrån sin egen förförståelse, med vilken menas dennes tankar, intryck, känslor och kunskap.

Den hermeneutiske forskaren pendlar mellan del och helhet men även mellan att vara i sin synvinkel och att inta objektets synvinkel, allt för att nå fram till en så fullständig förståelse som möjligt (ibid). Hela tiden har forskaren sin förförståelse som hjälpmedel i tolkningen, samt två andra viktiga komponenter, empati och medkänsla (Patel & Davidson 2011:30).

I studien har vi närmat oss våra forskningsobjekt utifrån våra egna förförståelser, och använt oss av de tolkningar som formats i mötena för att förstå innebörden av de intentioner som yttrat sig i respondenternas uttalande och IOP- avtalets text. Vi har läst, både intervjuerna och IOP- avtalet, flera gånger om och försökt skapa oss en helhetsförståelse för dem, och sedan läst olika delar i texterna var för sig för att få en ännu djupare insikt.

Kvalitativa intervjuer

I studien valde vi att göra kvalitativa intervjuer som var den mest lämpliga metoden, då vår fokus låg på att nå respondenternas egna erfarenheter, tankar och känslor kring integration. Enligt Dalen (2015:34) är semi-strukturerade intervjuer mest lämpade när forskare vill ha högre grad av styrning, och möjligheten att i förväg inrikta samtalet på bestämda ämnen.

Vi strävade efter att ge respondenterna en möjlighet att svara och beskriva utifrån sina egna upplevelser, och på så sätt skapa tillfällen för dem att lyfta viktiga saker som vi som forskare kan ha missat att rikta vår uppmärksamhet på.

Informanternas namn valde vi att utelämna dels som ett krav på konfidentialitet som är viktigt i denna kontext då vi som forskare och respondenter möts personligen (Dalen 2015:27). Dels motiverades utelämnandet av namnen av det faktum att flera av respondenterna känner varandra, och att vår studie eventuellt skulle kunna påverka relationen mellan dem. Vår önskan var att få våra respondenter att känna sig avslappnade och trygga när de delar sina uppgifter med oss, och att deras yttranden inte skall kunna spåras till deras person.

Urval

Vi började med att skicka ut mail till alla parter inom IOP- avtalet, ca 20 stycken och vi valde aktörer i positioner som vi uppfattade bäst kunde besvara våra frågor och som var mest bekanta med vårt ämne, det vill säga, vi gjorde ett strategiskt urval.

Vi informerade dem kring vårt projekt och beskrev syftet bakom vår studie samt att vi önskade genomföra intervjuer som skulle ta ca 30-40 minuter (se bilaga 2). Vi fick respons från ca hälften av aktörerna, men på grund av den begränsade tiden och storleken på studien valde vi att limitera oss till endast 5 stycken respondenter. Utifrån vår studies syfte var dessa respondenter mest passande i och med deras formella positioner inom sina organisationer. Vår önskan var att även få intervjuva någon representant från Göteborgs Stad och den offentliga sektorn, men det blev svårt att få tillgång till ett möte med en representant från deras sida. Vår förhoppning var att deras närvaro hade kunnat påverka och utöka svaren och bilden av samarbetet.

Vi träffade fem representanter med olika typer av befattningar. De var allt från verksamhetsutvecklare, områdeschefer till regionchefer. Respondenterna arbetade inom Röda Korset, Räddningsmissionen, Bräcke Diakoni, Rädda Barnen och Individuell människohjälp. Vi valde att intervjuva dessa 5 personer på grund av de kunskaper och erfarenheter som de besatt, samt att deras position i respektive organisation gav dem en bra överblick kring IOP-avtalet. Samtidigt kan svagheten av att intervjuva just dessa respondenter vara att deras positioner innebär en distans från de berörda barnen, och att den information vi får av dem är en andrahands information. I fortsättningen refererar vi till våra respondenters utsagor med siffror, som exempel respondent 1, respondent 2 och så vidare.

Intervjuguide och genomförandet av intervjuerna

Vi utarbetade en intervjuguide (se bilaga 1), eftersom den är en viktig beståndsdel vid semi-strukturerade intervjuer och den verkade som en vägledning för oss. Samtidigt ger intervjuguiden även respondenterna en känsla av att vara en del i en mer formell undersökning och på så sätt vara ännu mer öppna och delgivande (Yin 2013:142). Redan vid utformningen av intervjuguiden hade vi i åtanke att undvika ledande frågor och detta hade vi med oss under intervjuernas gång.

En intervjuguide innehåller centrala teman med tillhörande frågor som ska fånga in studiens viktigaste områden (Dalen 2015:35) och vi utformade tre teman som vi formulerade våra frågor kring, med syfte att besvara vår studies frågeställningar. Varje tema fick en egen färg i intervjuguiden, för att förtydliga samt förenkla arbetet vidare i analysprocessen. Två av teman handlade om integration ur två olika perspektiv, och det tredje temat handlade om IOP-avtalet. Dessa teman valdes på grund av att integration var en grundläggande del i vår studie och en röd tråd som vi följde upp, både genom våra intervjuer och via innehållsanalysen av IOP-avtalet.

Val av plats valdes av respondenterna själva där 4 stycken genomfördes på deras arbetsplatser och 1 på ett café. Vi genomförde varje intervju ihop för att få in så mycket förståelse som möjligt utifrån våra egna förförståelser och förväntningar inför intervjun och för att sedan kunna diskutera och jämföra våra olika tolkningar. Vi mjuknade upp situationen med lite allmänt prat och besvarade de frågor som respondenterna hade innan vi satte igång, samt frågade om lov att få spela in och förklarade att de när de än ville kunde avbryta och dra sig ur intervjun enligt kravet på information och samtycke (Dalen 2015:26). Intervjuerna varade mellan 25-40 minuter, de spelades in och transkriberades. Dessa transkriberingar kodades och kategoriserades i nya teman för vidare användning i analyskapitlet.

Innehållsanalysens tillvägagångssätt

Eftersom att vi inte hade möjlighet att träffa en representant från Göteborgs Stad som kunde beskriva hur kraven på integrationsarbetet såg ut, valde vi att komplettera vårt empiriska material med att analysera IOP-avtalet genom en innehållsanalys. Vi har läst i olika metodböcker om olika former av textanalys och kom fram till att en kvalitativ innehållsanalys var det mest lämpliga sättet. Innehållsanalys är den mest grundläggande formen av textanalys (Bergström & Boréus 2009:54).

Valet föll på innehållsanalys eftersom vi var intresserade av lyfta fram både textens implicita innebörd samt hur kraven på integrationsarbete formulerades i avtalet. Genom att läsa avtalet ett flertal gånger fick vi en uppfattning kring texten som helhet. Det är först efter tredje gången som vi kunde identifiera olika ord och fraser som var vanligt förekommande i texten. Därefter strök vi under de ord som vi fann intressanta utifrån vårt forskningsområde. Vi lyfte ut de meningar där de understrukna orden fanns. Dessa meningar blev våra meningsbärande enheter, och syftet var att kondensera texten, så att den blir kortare och mer hanterlig. Vidare delade vi upp våra meningsbärande enheter i två kategorier. En kategori om de olika krav som Göteborgs Stad hade på de idéburna organisationerna, och en om samarbetets målsättningar. Kategorierna var även en vägledning till att skapa oss en uppfattning av textens latentia innebörd, det vill säga det som är underförstått i texten. Vi avslutade vår innehållsanalys med att se över om resultatet av den kunde besvara vår frågeställning eller om vi eventuellt behövde samla ytterligare empiriskt material i form av flera texter.

Metodval - överväganden och begränsningar

Valet av att integrera dessa två metoder motiveras utifrån studiens frågeställningar. Inledningsvist hade vi tänkt endast utgå ifrån kvalitativa intervjuer, men vi lyckades inte hitta respondenter som representerade avtalets bägge parter. Göteborgs Stad kunde inte medverka i form av intervju, så vi fick jobba med alternativa sätt att besvara vår forskningsfråga om kravbilderna från Göteborgs Stad på de idéburna organisationerna vad gäller integrationsarbetet av ensamkommande flyktingbarn. Det är mot bakgrund av denna begränsning som vi fick idén om att använda textanalys som en kompletterande metod. Vi tycker att kombinationen av dessa metoder gav oss en möjlighet att fortsätta arbetet utan att behöva justera om studiens frågeställningar. I efterhand är vi nöjda över att ha haft tillgång till två olika metoder. Varje metod har sina styrkor och svagheter, och genom kombinationen av dessa två metoder har vi kunnat balansera ut svagheter mot styrkorna. Vidare har kombinationen av två metoder även möjliggjort att vi har kunnat begränsa vår datainsamling. Hade vi till exempel bara haft innehållsanalys som metod hade vi med all säkerhet behövt ha ett flertal dokument att analysera för att få ut tillräckligt med empiriskt material och för att besvara våra frågeställningar.

Analytiskt ramverk och strategier

För att förbinda vår teori och empiri använder vi oss utav abduktion som enligt Patel och Davidson (2011:24) är en kombination av induktion och deduktion. Det betyder att istället för att utgå från en teori följer man mer upptäckandets väg och utifrån det samlade materialet, empirin, formulerar en teoretisk förklaring vilket blir ett första induktivt steg. Vidare prövas denna teoretiska förklaring på nya delar av empirin, där detta andra steg blir deduktivt (Patel & Davidson 2011:23,24). Vi rörde oss mellan empiri och teori och lät vår förståelse spira under processen gång.

Vi utgick i studien utifrån den förförståelsen vi hade, vilka skilde sig åt då en av oss forskare hade erfarenhet av arbete med ensamkommande barn, och den andra hade ingen erfarenhet och relativt lite kunskap kring ämnet.

Det vi hade gemensamt var vårt djupa engagemang för ämnet där våra olika förförståelser, tankar och känslor blev tillgångar i studien som kompletterade oss i våra roller som forskare. Även våra olika sätt att förstå och tolka materialet skapade kompletterande helhetsbilder av vårt forskningsämne. Enligt den hermeneutiska forskningsansatsen söker vetenskapen efter något som finns bakom det som observeras, och en tro på att en djupare förståelse kan nå genom tolkning (Patel & Davidson 2011:31). Vi kände igen oss i detta då vi under arbetets gång pendlade mycket mellan olika känslor, tolkningar och slutsatser efter varje intervju och senare vid läsning av materialet. Vi märkte att vi försökte hitta bakomliggande meningar i allt som sades och vi reflekterade mycket och ofta kring olika betydelser av det vi observerade och möjliga tolkningar till dessa empiriska observationer.

Enligt Patel och Davidson (2011:24), är fördelen med det abduktiva arbetssättet att forskaren inte är så låst i hög grad, men å andra sidan finns det även risker med detta då man kan som forskare uppmärksamma något intressant utifrån en själv och sedan leta efter liknande saker i andra data (ibid).

Etiska överväganden

Inom all forskning är de etiska frågorna väldigt viktiga, där respondenterna som intervjuas har rätt till sin integritet och sin egen värdighet från den första kontakten vid själva intervjun och senare vid bearbetningen av materialet (Trost 2010:123). Detta är något vi har haft med oss under hela studiens gång och även vid utformningen av våra frågeställningar och intervjuguiden.

Vi har följt de fyra huvudkraven enligt *Vetenskapsrådet* (2002:6); informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.

Vi började med att informera respondenterna om vår studies syfte och deras roll via mailkorrespondens. Vi förklarade deras frivillighet och rätt att avbryta närhelst innan intervjun startade, vilket är enligt informationskravet (ibid). Samtyckeskravet innebär att vi får deras samtycke (*Vetenskapsrådet* 2002:9), och det fick vi via mailen. Vidare valde vi att intervjua de 5 respondenter som passade vår studies syfte bäst. Konfidentialitetskravet innebär att man ska ge största möjliga konfidentialitet till deltagaren och de uppgifter som kommer upp i projektet, så att ingen obehörig kan ta del av något (ibid). Vi anonymiserade respondenternas namn som utlovat och har förhållit oss till diskretion under hela studiens gång och igenom alla intervjutillfällena. Det sista nyttjandekravet handlar om att det insamlade materialet inte får användas eller utlånas för kommersiellt bruk eller för andra icke-vetenskapliga syften (ibid).

Ur ett etiskt perspektiv vill vi lyfta fram vår medvetenhet kring att en part, Göteborgs Stad, saknas och inte själva framför sin röst i denna studie. Som en variant för att lyfta fram Göteborgs Stad röst använder vi oss av en innehållsanalys av IOP- avtalet och genom vissa yttringar från våra respondenter, men detta blir ändå sekundärkällor. De röster som vi lyfter fram från de idéburna organisationerna är viktiga, då de arbetar utifrån barnens bästa och kan hela tiden lyfta in detta perspektiv in i IOP- avtalet. Vidare är i vår studie begreppet integration en viktig beståndsdel och vi är fullt medvetna om att de ensamkommande barnens röst är frånvarande, likaså boendepersonalen som arbetar med dessa barn. Dock var det ett medvetet val att rikta oss till de idéburna organisationerna, då IOP- avtalet i sin unikheter, är också en viktig del av vår studie som vi ville få mer kunskap och information om.

Vi önskar att våra resultat, både de svagheter och styrkor vi lyfter upp med detta samarbete indirekt och direkt gynnar de ensamkommande barnen ur alla möjliga aspekter.

Validitet & Reliabilitet

Validitet och reliabilitet är de kriterier som används för att bedöma kvalitén på datamaterial i samhällsvetenskaplig forskning (Grønmo 2006:217). Vidare skriver Grønmo om att en studies validitet anses högt då det empiriska materialet på ett uppenbart sätt besvarar studiens frågeställningar (ibid). Vi har under hela studiens gång eftersträvat en väldigt hög kvalitet på vårt empiriska underlag. Genom utformningen av en tema-strukturerad intervjuguide har vi minskat risken att utelämna viktiga frågor som besvarar vår frågeställning. Det var även viktigt för oss att ställa frågor till våra respondenter på ett sätt som var begripligt för att minimera missförstånd. Vi stötte på ett sådant problem när vi frågade om transnationella perspektivet. Några av våra respondenter hade inte förstått frågan helt men genom att stanna upp, förklara och ge exempel på det vi frågade kunde vi få vår fråga besvarad på ett tillfredsställande sätt.

Reliabilitet betyder pålitlighet. I kvalitativa studier inbegriper reliabiliteten att studien bygger på ett empiriskt material som baseras på data om faktiska förhållanden, och inte forskarens subjektiva bedömningar (Grønmo 2006:225). Vi menar på att vårt förhållningssätt under studiens gång har varit objektivt, i term av att vi var opartiska till den information vi fick samt att vi har lyft fram olika röster från olika organisationer. Vidare har våra respondenter även varit personer som har en god insyn i både IOP-avtalet och hur den egna verksamheten arbetar, vilket är en förutsättning för en hög reliabilitet. Vi tycker givetvis att en röst från Göteborgs Stad hade höjt reliabiliteten ytterligare, men vi har ingen anledning att misstro vår studies reliabilitet då vi har löst detta genom att få in Göteborgs Stads offentliga ståndpunkt kring avtalet via textanalysen. IOP-avtalet är ett föränderligt avtal som ställs inför utmaningar eftersom den inbegriper en målgrupp som genomgår stora förändringar. Politiska beslut och prioriteringar kring målgruppen förutsätter att avtalet kan komma att ändras under kort varsel och det kan innebära att vår studie kan få en ny aktualitet när dessa ändringar träder i kraft.

Resultat och Analys

I det här avsnittet framlägger vi vår studies resultat och analys. Vi sammanflätar resultaten av både innehållsanalysen och intervjuerna. Kapitlet inleds med en beskrivning av samarbetets sammanhållning och därefter analyserar vi hur kraven på integration formuleras i IOP-avtalet.

Vi fortsätter med en analys av hur det praktiska arbetet ser ut hos de idéburna organisationerna. Vi avslutar kapitlet med att undersöka om det finns en medvetenhet kring det transnationella perspektivet i det praktiska arbetet kring integration

IOP-avtalets sammanhållning

Att fler ensamkommande barn och unga har kommit, och kan fortsätta komma till Göteborg, skapar stora behov gällande främst boende, omsorg och olika sorters stöd för dessa barn (Göteborgs Stad 2015a). Om vi tittar på Migrationsverkets statistiska beräkningar som utgörs per månad, går det att utläsa att Göteborgs kommun, bara i november 2016, har tagit emot nästan 1000 ensamkommande barn och unga (Migrationsverket 2016). Det är dubbelt så många fler än vad Göteborgs Stad förutsåg i sin beräkning under 2015 (IOP 2015:2). Det blir inte svårt att förstå att ett mottagande av denna rang ställer helt nya krav och utmaningar på kommunen. För att möta dessa krav och utmaningar går Göteborgs Stad samman i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med sju idéburna organisationer; Bräcke Diakoni, Rädda Barnen, Röda Korset, Räddningsmissionen, Individuell Människohjälp, Skyddsvärnet i Göteborg och Reningsborg.

Det är tänkt att de olika parterna i samarbetet bidrar med den expertis som varje enskild organisation besitter. Genom vår textanalys av IOP-avtalet *Mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar i Göteborg* har vi kunnat identifiera sammansättningen av detta unika avtal. Nedan kommer vi inleda med en kort beskrivning av hur avtalet är uppbyggt och sedan redogöra för vår innehållsanalys. Det ursprungliga avtalet var tecknat mellan Göteborgs Stad - Social resursförvaltning och sju idéburna organisationer. I avtalet går det att utläsa:

”Den idéburna sektorn är bärare av en vision om ett medmänskligare samhälle och alla människors rätt till ett värdigt liv. Den offentliga sektorn ansvarar för beslut om placering i lämpligt boende och bidrar med stora delar av finansieringen.” (IOP 2015:2).

De idéburna organisationerna bedriver både boendeverksamhet och utför mervärdesinsatser som syftar att ge en helhetslösning kring mottagandet av ensamkommande flyktingbarn. Alla utom tre organisationer bedriver boendeverksamhet och tillsammans har de cirka hundra ungdomar placerade hos sig inom ramen för IOP-avtalet. De organisationer som inte erbjuder boendeverksamhet bidrar med andra typer av mervärdesinsatser, som till exempel läxhjälp, fadderverksamhet och personalutbildning.

Genom vår innehållsanalys av IOP-avtalet har vi kunnat identifiera flera motsägelsefulla aspekter i relationen mellan Göteborgs Stad och de idéburna organisationerna. Själva innebörden av partnerskap kan ifrågasättas när vi jämför hur den konstrueras i avtalet, samt hur våra respondenter beskriver den. IOP står för Idéburet offentligt partnerskap, och i avtalet är man väldigt medveten om att trycka på begreppet *partnerskap* snarare än att Göteborgs Stad köper en viss typ av tjänst. Ur IOP-avtalet går det att utläsa:

“Undertecknande parter i detta avtal betraktas som självständiga och jämbördiga aktörer.”
(IOP 2015:4).

Flera av våra respondenter pekar på att ett jämbördigt partnerskap är svårt att nå. Vidare menar vi att samarbetet mellan de idéburna organisationerna och Göteborgs Stad innehåller en viss typ av maktasymmetri. Det är en slutsats som även delas av Pezeshk (2015:2), när hon skriver att idéburna organisationer upplever att det snarare är svårare att påverka politiska beslut genom IOP-avtal. Göteborgs Stad har ett ekonomiskt och politiskt maktövertag gentemot de idéburna organisationerna och har av den anledningen ett större mandat att påverka avtalets olika former. Vidare identifierar vi även en maktasymmetri mellan de organisationer som bedriver boendeverksamhet och de som inte gör det. En av våra respondenter uttalar sig kring temat genom att säga:

“Jag tror att det som kan påverka avtalet är väl om en organisation som driver boenden skulle vilja lämna, för rent konkret så påverkar ju det i så fall ekonomin i avtalet.”
(Respondent 5).

Våra respondenter bekräftar resultatet av vår innehållsanalys. Det vill säga, att de organisationer som bedriver boende har en mycket tätare kontakt med Göteborgs Stad och på det viset kan argumentera för sin sak på ett sätt som inte är möjligt för de andra.

Detta menar vi skapar en obalans mellan organisationerna kring mandatet att påverka samarbetet. Bräcke diakoni förefaller att vara den organisation som har störst mandat. Följande citat är ur IOP-avtalet:

”Bräcke diakoni fakturerar Göteborgs Stad, Social resursförvaltning 50 kr/barn/dygn för mervärdesinsatser avseende samtliga barn som får en insats genom överenskommelsen. De ingående organisationerna erhåller sedan från Bräcke diakoni ekonomisk ersättning för de mervärdesinsatser man gemensamt kommit överens om ska genomföras under avtalstiden inom ramen för avtalets totala ram för mervärdesinsatser.” (IOP 2015:10).

Citatet ovan kan tolkas som om att Göteborgs Stad har överlåtit fördelningen av ekonomisk ersättning till Bräcke diakoni. Detta kan skapa och cementera en maktobalans mellan organisationerna.

Hur är kravet på samhällsintegration formulerat i IOP-avtalet?

De målsättningar som står i avtalet vad gäller integration är väldigt vaga och svåra att identifiera. Formuleringar som ”meningsfull fritid” och ”lyckad samhällsintegration” uttrycker en önskan mer än ett krav. De är inte tillräckligt formulerade för att kunna fastställa hur det är tänkt att integrationen av barnen ska gå till.

Vidare kan vi se att kravbilderna som finns på de idéburna organisationerna handlar till stora delar om boendeverksamhet. Göteborgs Stad ställer tydliga krav när det gäller drivandet av boende för ensamkommande flyktingbarn. Vi menar på att detta leder till att fokuset skiftar från integrationsarbetet till att säkerställa att boendeverksamheten bedrivs på ett korrekt sätt. Vi kunde även klargöra att kravbilderna var mycket tydligare på boendeverksamheten än på mervärdesinsatserna. Aytar och Brunnberg (2016:50), skriver att deltagandet i föreningsliv och fritidsaktiviteter är relativt lågt hos ensamkommande flyktingbarnen i jämförelse med inrikes födda barn. Detta är något som vi också vill uppmärksamma. Integration är något som sker i det sociala rummet där människor får möjligheten att träffas och utbyta idéer.

Mervärdesinsatserna kan på det sättet ses som en bra plattform för samhällsintegrationen av ensamkommande flyktingbarn. Däremot står det inte i IOP-avtalet hur man ska nå ut till målgruppen. Det är något som helt utelämnas till de idéburna organisationerna och de ensamkommande barnen att själva söka sig till dessa plattformar.

IOP-avtalet kom till stånd under 2015 då det var som mest tryck kring mottagandet. Göteborgs Stad var i akut behov av att i första hand tillgodose boendeplatser till de cirka 500 barn och ungdomar som kom till Göteborg (IOP 2015:2). Det är något som vi vill lyfta upp genom vår analys av avtalet. Det som kommer fram implicit i texten är att prioriteringen ligger i första hand på att ordna tillräckligt med boendeplatser och att mervärdesinsatserna kommer i andra hand.

Det praktiska arbetet kring integration hos de idéburna organisationerna

Vad som kommer upp i intervjuerna med respondenterna är att de ensamkommande flyktingbarnen ska anpassas till ett liv och en plats i det svenska samhället, med den viktiga aspekten att de inte ska assimileras utan inkluderas. På vår fråga om vad som är viktigt för en lyckad integration och etablering i Sverige, kommer "att lära sig det svenska språket" upp som en faktor. Detta uttrycks enligt följande:

"Jag tror att det finns några saker som är viktiga och det är språket, det är också att man verkligen då integreras till fullo i samhället." (Respondent 1).

Flera av våra respondenter talade om språkcaféer som en mötesplats där de ensamkommande barnen tillsammans med volontärer kunde mötas, med syftet att tala svenska. Inom en organisation var dessa tillfällen schemalagda till fyra tillfällen per veckan, så det var inget som skedde slumpmässigt eller då och då utan regelbundet och med planerat upplägg från volontärernas sida.

Även läxhjälp lyftes upp som en annan form av mötesplats där de nyanlända får hjälp med sina uppgifter i skolan och där lärarna faktiskt har märkt en skillnad i språkkunskaper mellan de som deltog och de som inte gjorde det. Vi vill uppmärksamma att det svenska språket är ett ensidigt samhällskontrakt, som villkorar ensamkommande flyktingbarns integration i det svenska samhället. En av våra respondenter uttrycker sig på följande sätt:

"Så är det som att flyktingarna ska integreras i det svenska samhället snarare än att svenskarna måste också integreras med flyktingarna. Det kräver en aktiv handling från alla parter inte bara från den ena." (Respondent 1).

Att integration är eller borde vara ett ömsesidigt givande och tagande är något de flesta respondenter lyfte fram. Men att språk inte är den aktiva handlingen som benämns i citatet ovan eller ens är en ömsesidig handling, framträder tydligt. Varken informanterna eller vi övriga medborgare i Sverige för den delen, behöver lära oss deras språk, vilket kan vara en viktig tanke i diskussionen kring integration och under vilka villkor den egentligen sker.

Inom den klassiska assimilationsteorin ställs det krav på invandrare att ändra sitt språk för att kunna anpassa sig in i ett nytt samhällssystem (Giddens & Sutton 2014:447). Att kunna tala det svenska språket lyfts upp som en nyckel in i samhällets gemenskap och att tala svenska utan brytning, som en central del i ”svenskhet” (Stretmo & Melander 2013:138). Det är väl känt att högutbildade grupper har lättare för att integreras i samhället om man jämför med lågutbildade grupper (Darvishpour & Westin 2015:36), så man kan knappast ifrågasätta att graden av integration har att göra med majoritetssamhällets agerande och minoriteternas villkor (ibid).

Det är livsviktigt att kunna göra sig förstådd via kommunikation. Inte bara för att förstå och att göra sig förstådd rent praktiskt, utan även för att det påverkar de ensamkommande barnen på flera sätt. Att ha begränsad tillgång till ett språk villkorar deras vardag. Svårigheter att uttrycka det man känner eller vill kan medföra en känsla av förlust och ofullständighet (Gustafsson, Fioretos & Norström 2013:287, 289). Å ena sidan handlar det om att de ska vara individer med eget ansvar, samtidigt som de å andra sidan pressas in i befintliga normer och regler (ibid). Det är viktigt att tänka på att de ensamkommande barnen kommer in i helt nya samhällssystem som skiljer sig markant ifrån de samhällen de själva flytt ifrån. De behöver få information om hur det svenska samhället fungerar för att på bästa sätt kunna vara en del av det nya samhället som de har kommit till. Något en av våra respondenter uttrycker i meningen:

”Information ger också en känsla av att ‘jag har kontroll över min livssituation, jag vet vad som pågår, jag vet vad som sker i min omgivning’, och kan känna sig trygg i det.”

(Respondent 3).

Almqvist och Broberg (2000:122) beskriver hur förmågan att arbeta och leva självständigt är nödvändigt för att klara sig i det svenska samhället. De beskriver hur barnen i Sverige redan

när de är små tränas för att kunna fatta egna beslut och ta initiativ, och att detta är viktiga egenskaper att ha i detta samhälle (ibid).

För de ensamkommande barnen är allt detta helt nytt då förväntningar på prestation i deras samhälle är mycket små på barn, och där familjens vilja att hjälpa barnen med allt ses vara en kärlekshandling (Almqvist & Broberg 2000:123). De poängterar att just denna självständighet i motsats till samhörigheten är den största skillnaden mellan västerländsk och österländsk barnuppfostran (ibid). Här vill vi lyfta fram förståelse som en viktig komponent, som under flera tillfällen under arbetets gång nämnts vara viktig del i interaktionen mellan de ensamkommande barnen och samhället. Det är viktigt att lyfta fram att de ensamkommande barnen inte bara kommer *till* någonting, de kommer även *från* någonting, och som vi kunnat ta del av i vår studie, så finns det klara skillnader. Darvishpour och Westin (2015:16) belyser i sin studie hur fokus på skillnader skapar hinder för integration och i Stretmo och Melander (2013:37), kan vi läsa att “det inte är individerna som ska anpassas för att bli inkluderade utan systemet som ska anpassas för att möjliggöra inklusion.”

Denna viktiga insikt kan vi utläsa i en av våra respondenters utsaga:

“Men att det finns också en vilja till att ta in någon. Att mötas, inte bara för mig som nyanländ ska försöka komma in, men också att det finns någonstans att komma in till.”

(Respondent 5).

Att integrera de ensamkommande barnen i samhället sker i fler former än läxhjälp och språkcaféer. En annan form av integration sker genom fadderprojekt där man matchar en ungdom från ett boende med en person eller familj från Göteborg. Det är tänkt att de ska träffas på fritiden och ta del av varandras liv vilket blir starkt integrerande. Denna fadderverksamhet fungerar även som ett skyddsnät kring barnet då faddrarna stannar kvar även när det sker förändringar i barnets liv.

Andra verksamheter som syftar till att integrera och skapa en meningsfull fritid är bland annat *Move it*, där ungdomarna kan ses en gång i veckan och få prova på olika aktiviteter.

De idéburna organisationerna erbjuder även arbetspraktik och sommarjobb där ungdomar får en möjlighet att komma ut på en svensk arbetsplats. Sammantaget kan vi konstatera att de idéburna organisationerna, trots bristen på explicita krav i IOP-avtalet, har en rad olika former av aktiviteter som kan ses som integrations ambitioner.

Omständigheter som försvårar integrationen av ensamkommande flyktingbarn

Samtidigt som vi ser att de idéburna organisationerna jobbar med integration på olika sätt, så upplever de också en del svårigheter kring målgruppen. Debatten om ensamkommande flyktingbarns ålder har varit märkbart hos de som jobbar med barnen. De flesta som jobbar med målgruppen upplever att oron hos ungdomarna har ökat och det har skapat en stor osäkerhet kring framtiden. Vi menar på att detta har direkta konsekvenser för det långsiktiga integrationsarbetet av ensamkommande flyktingbarn. En av våra respondenter uttrycker sig kring ämnet på följande sätt:

“För oss och det som vi också träffat på den här hösten, mycket är ju att man skriver upp ensamkommande barns ålder, eftersom bevisbördan ligger på dig att bevisa din ålder. Och har du ingenting som bevisar din ålder så skrivs du upp ganska godtyckligt för att det finns inga säkra metoder, vilket gör också att många skrivs upp i ålder, flyttas liksom, tappar sitt skyddsnet och där de har varit. Där man hade kunnat jobba egentligen med långsiktiga mål och kanske jobba med en mer långsiktig inkludering och etablering men som är ganska osäker nu.” (Respondent 5).

En annan säger följande:

”Alltså jag vet ju hur skillnaden känns i kroppen. Så att ja, jag upplever att det är en enorm skillnad och det vi ser nu är ju systematiserade åldersuppskrivningar och barnen i våra boenden har enorm ångest.” (Respondent 2).

Vidare fortsätter respondenten uttrycka sin starka åsikt kring hanteringen av ensamkommande flyktingbarn, som den ser ut idag i Sverige och avslutar med följande citat:

“Att socialtjänsten per automatik skriver ut ungdomar från våra boende till ingenting den dagen Migrationsverket har sagt att de har fyllt 18, är katastrof.” (Respondent 2).

Debattklimatet i Sverige har bidragit till att misstänksamheten har ökat kring målgruppen. Thomas Hylland Eriksen beskriver begreppet governmentaltitet som en styrningsform som har blivit en del av mentaliteten (Lundstedt 2005:18). Vi menar på att de systematiska åldersuppskrivningarna kan ses som en styrningsform som påverkar allmänhetens

misstänksamhetsgrad gentemot ensamkommande flyktingbarn. Som våra respondenter uttrycker så sker åldersuppskrivningarna mer systematiskt idag, det vill säga, det har blivit en del av mentaliteten.

“Det handlar ju också om att det har blivit någon sorts polariserande tanke eller debatt tycker jag, där man till exempel, lägger skuld på ensamkommande killar som kommer till Sverige, den här tafsar debatten till exempel.” (Respondent 4).

Den negativa mediala uppmärksamheten ger även samhället en mer negativ bild av de ensamkommande barn och ungdomarna, och ger sken av att det skulle finnas ett problem med integration av dessa. Stretmo och Melander (2013:209) skriver om hur att känna sig och bli sedd som den där “farliga afghanen”, skapar känslor av ensamhet och utanförskap. Vidare efterlyser en av våra respondenter en mer nyanserad debatt, och menar på att hur vi bemöter de ungdomar som kommer hit, har en stor betydelse för deras utveckling och samhällsengagemang senare i livet.

“Studier tidigare har visat att om ensamkommande får ett bra bemötande, får snabbt stöd och inkluderas i samhället snabbare, så ger de otroligt mycket tillbaka genom att jobba, alltså få jobb, utbilda sig, alltså verkligen tar ett ansvar för sig som medborgare.” (Respondent 4).

Det framkommer tydligt i vår studie att det finns krav som de ensamkommande barnen måste uppfylla för att integreras i det svenska samhället. Vi kanske borde börja fråga oss vem det är som ska bedöma när en annan människa har blivit “svensk” och “integrerad”. Om det är någonting som ska ligga i maktsystemets händer, eller i migranternas egna kroppar.

Vit governmentaltet kring integrationsarbetet?

Efter att både ha genomfört intervjuerna, läst och tagit del av dem i skrift upprepade gånger, har vi tydligt kunnat se att alla våra informanter strävar efter samma mål- integration med varierande benämningar som *samhörighet*, *jämlikhet*, *inkludering* och *delaktighet*.

De idéburna organisationernas mål har löpt som en röd tråd genom intervjuerna.

Begreppet integration, som är en gemensam faktor och en viktig beståndsdel i denna samverkan bör ha en likartad laddning, vilket även en av våra respondenter uttrycker:

”Sedan behöver vi prata om vad vi lägger i begreppet innan vi går vidare till att samverka kring begreppet.” (Respondent 4).

Enligt Hage så är det skillnad mellan att ha mångkulturalism och att vara mångkulturell (Lundstedt 2005:273). Hage betonar vikten av att se skillnaden mellan å ena sidan ett ”vitt” subjekt som har makten att tolerera, värdera och berikas av *den andres* kultur, å andra sidan den som tillskrivs *den andre* som ska tolereras, värderas och berikas (ibid). Vi menar på att med en sådan verklighetsbild förblir tolerans, demokrati och yttrandefrihet synonymt med vithet. Det är viktigt att ha klart för sig vad som inbegrips i begreppet integration och vilken roll som de ensamkommande barnen tillskrivs. Det är en omtanke kring hur denna särskiljning ska gå till i det praktiska arbetet kring ensamkommande flyktingbarn, som vi saknar i samtalen med våra respondenter. Det vill säga, en vidare diskussion om till exempel en kännedom av den egna maktpositionen i relation till flyktingbarnen. Vit governmentaltet begreppet synliggör de underliggande föreställningar i samhällsstrukturerna som många gånger går ouppmärksammade. Hage menar på att såväl motståndare till mångkulturalism som mångkulturalister betraktar migranter som passiva objekt och problem som ska åtgärdas av ett vitt subjekt (Lundstedt 2005:273). I den rådande samhällsdebatten menar vi på begreppet vit governmentaltet bör tas i beaktning för att kritiskt granska maktasymmetrin mellan subjekt positionerna ”invandrare” och ”svensk”.

De idéburna organisationernas medvetenhet kring det transnationella perspektivet

De ensamkommande barnens tidigare liv avbryts på grund av flykten. Stretmo och Melander (2013:77) beskriver att även barnens privata nätverk splittras av en flykt, men de lyfter upp hur tidigare relationer kan återupprättas och bevaras genom nya kontaktformer. Denna kontakt sker främst via telefon och internet där tillgången av dessa kommunikationsmedel påverkar hur ofta denna kontakt kan göras och hur mycket stöd de kan få av sina familjer (Stretmo & Melander 2013:78). Många av de ensamkommande barnen som våra respondenter möter har försökt få kontakt med sina nära och kära när de kommit till Göteborg.

Vidare berättar våra respondenter vikten av att de ensamkommande barnen får tillgång till en dator eller mobil för att nå sina familjer och berätta att de är i säkerhet, samt att höra sig för hur familjen hade det hemma.

Det är viktigt att lyfta fram att de ensamkommande flyktingbarn kommer från länder med en kollektivistisk syn på barn och barnuppfostran där många fler personer räknas in i den nära familjen (Almqvist & Broberg 2000:119,127). Här i Sverige råder en individualistisk uppfattning om barn och barnuppfostran, där kärnfamiljen är den centrala institutionen (ibid). Mot bakgrund av detta förstår man att en sådan kontrast kan skapa svårighetskänslor och förvirring hos de ensamkommande barnen när de försöker balansera mellan två olika kulturer (ibid). Detta kommer väl till uttryck i följande citat:

”Att liksom leva med den här förändringen man är med om, för att man gör ju ett uppbrott, man lämnar sitt hemland, man kommer hit och det är många parallella processer man ska liksom leva i.” (Respondent 5).

Det transnationella perspektivet väcker nya tankar och frågor kring om transnationalism kan innebära slutet för den klassiska assimilationsteorin, eller om transnationalism kan bli ett alternativ till assimilation och en ny integrationsmodell (Faist, Fauner & Reisenauer 2014:29). Detta visar på att den klassiska assimilationsteorin kan vara ett föråldrat synsätt där de nyanlända ska smälta in i ett befintligt samhälle och bli jämställda samhällsmedlemmar (ibid). Vi menar på att det transnationella perspektivet bör lyftas fram mer explicit i arbetet kring integrationen av ensamkommande flyktingbarn. Varken genom IOP-avtalet eller våra samtal

med de idéburna organisationer finner vi en medvetenhet kring hur integrationen av ensamkommande barn kan förstås utifrån det transnationella perspektivet.

Vi har tidigare i studien lyft fram några verksamheter som de idéburna organisationerna själva menar på är verksamheter som syftar till en ökad integration i samhället. Av de flesta verksamheter, så som språkcaféer, läxhjälp och Movie it upplever vi att respondenternas utsagor kring dessa verksamheter saknar en medvetenhet kring det transnationella perspektivet. Det är verksamheter som har som mål att integrera barn och ungdomar, men vi har inte kunnat identifiera en medvetenhet kring hur ensamkommande flyktingbarns tvärnationella kontaktnätverk kan gynna, eller för den delen missgynna verksamhetens arbete. Den verksamhet där vi märker av en medvetenhet kring det transnationella perspektivet är fadderverksamheten som bedrivs hos en av de idéburna organisationerna. En av våra respondenter uttrycker sig så här:

“Tvärnationella, det vet jag inte om jag har tänkt på som ett begrepp på det sättet, men det är ju konstant närvarande hur otroligt viktigt det är. Fadderverksamheten som är i IOP är ju också sån, därför att när allt annat försvinner om ungdomen är kvar här, eller om de flyttar, så kan ju fortfarande fadderfamiljer eller faddern finnas där som ett nätverk. Så att det är i allra högsta grad närvarande.” (Respondent 1).

Vi vill avsluta vår analys genom att återigen lyfta fram Aytar & Brunnbergs studie om ensamkommande barns tvärnationella livssituation. Barn som kommer till vårt land har oftast familj och bekanta på annat håll och av den anledningen blir det viktigt att ha dessa relationer i åtanke när man arbetar i verksamheter som syftar till att integrera ensamkommande barn.

Slutsatser & Framtida forskning

Samarbetet mellan Göteborgs Stad och de idéburna organisationerna visar på en obalans i maktrelationen mellan avtalets olika parter. Vi har genom samtalen med våra respondenter samt vår tolkning av IOP-avtalet, lyft fram Göteborgs Stad som den parten med störst mandat att påverka samarbetets struktur och form.

Vi har även pekat på en maktasymmetri mellan de olika idéburna organisationerna i avtalet, där de organisationer som bedriver boendeverksamhet har större inflytande och mandat att påverka samarbetet.

Göteborgs Stad har genom IOP-avtalet ställt olika krav på de idéburna organisationerna.

Vi har sett att kraven som Göteborgs Stad ställer handlar till stora delar om att säkerställa att boende verksamheten bedrivs på ett korrekt sätt. Det framkommer inte en tydlig kravbild på hur arbetet kring samhällsintegration ska gå till.

Vidare kunde vi se att de idéburna organisationerna jobbade med inkludering och samhällsintegration genom flera verksamheter, trots otydligheten kring kravbilderna från Göteborgs Stads sida. Språk caféer, fritidsaktiviteter och läxhjälp har varit några av de verksamheter som de idéburna organisationerna bedriver och som syftar till inkludering och samhällsintegration.

Vi har genom våra samtal med respondenterna uppmärksammat att det i vissa fall kan saknas en vidare diskussion om kännedomen av den egna maktpositionen hos personal eller volontärer, i relation till flyktingbarnen. Vidare har vi även kommit fram till att det i flera verksamheter saknas en medvetenhet kring hur det transnationella perspektivet kan påverka det praktiska arbetet kring integrationen av ensamkommande flyktingbarn. Våra respondenter uttrycker att det är viktigt med det transnationella perspektivet men de har inte kunnat koppla det till det praktiska arbetet kring integration. Transnationella perspektivet och vit governmentalitet begreppet har i vår studie lyft fram viktiga aspekter kring integrationen av ensamkommande barn som många gånger går ouppmärksammat.

Under vår studies gång har vi även uppmärksammat en del saker som vi vill lyfta fram som förslag till vidare forskning. Ett område som vi menar bör forskas mera på är IOP- avtal som samverkansmodell.

Detta koncept har visat sig ha både fördelar, men även nackdelar som man med mera forskning kan förbättra, och kanske även använda på både fler och andra områden i Sverige. Vi efterlyser mera forskning på transnationalitet och förhållandet mellan den och integration. Vi har tydligt sett under studiens gång att det transnationella perspektivet belyser viktiga aspekter som direkt påverkar de ensamkommande barnen. Med mer forskning kan det bättre tolkas och mer effektivt omsättas i praktiken. Sist vill vi även efterlysa mer forskning kring governmentalitets begreppet och hur det kan förstås utifrån maktrelationer mellan olika grupper i samhället.

Litteraturlista

Almqvist, K. & Broberg, A. (2000). Kulturella skillnader i barnuppfostran och utvecklingsideal. I Allwood, C.M. & Franzén, E.C. (red.). *Tvärkulturella möten*. Stockholm: Natur & Kultur, ss. 118-154.

Ascher, H. (2009). Lonely refugee children must get support. Respect and care can reduce the effects of earlier trauma. *Läkartidningen*, 106(18-19), ss.1254-1255.

Aytar, O. & Brunnberg, E. (2016). Empowering Unaccompanied Children in Everyday Life in a New Country: A Resilience Support Centre in Sweden Evaluated from the Perspective of Program Theory. *Revista de Asistentia Sociala*, 15(2), ss. 35-56. <http://mdh.diva-portal.org/smash/get/diva2:911534/FULLTEXT01.pdf>

Bergström, G. & Boréus, K. (2009). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Upplaga 3. Lund: Studentlitteratur

Brunnberg, E. (2015). Ensamkommande barn och unga på flykt - att växa upp utan familj eller i ett transnationellt familjesystem. I Darvishpour, M. & Westin, C. (red.). *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. Upplaga 2:1. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 219-246.

Bärfvenberg, S. (2015). *Det civila samhället och integration: en översikt* (2015:12). Länsstyrelsen Västmanlands län. <http://www.lansstyrelsen.se/vastmanland/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/rapporter/2015/Rapport2015-12-Det-civila-samhallet-och-integration.pdf>

Dalen, M. (2015). *Intervju som metod*. Upplaga 2:1. Gleerups Utbildning AB.

Darvishpour, M. & Westin, C. (2015). Maktperspektiv på etniska relationer. I Darvishpour, M. & Westin, C. (red.). *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. Upplaga 2:1. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 15-42.

Embréus, J. & Hassan, F. (2014). "De vet inte själva hur gamla de är" En kvalitativ studie av åldersbedömningar av ensamkommande barn från Somalia. Kandidatuppsats, Institutionen för socialt arbete. Göteborg: Göteborgs universitet. <http://hdl.handle.net/2077/35210>

Faist, T., Fauser, M., & Reisenauer, E. (2014). *Transnationell migration*. Lund: Studentlitteratur AB.

Fellman, M. (2010). *Den stora barnförflyttningen från Finland till Sverige 1939-1946 : En studie av förflyttningens organisering i Sverige och Finland*. Kandidatuppsats, Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap. Örebro: Örebro universitet.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:326107/FULLTEXT01.pdf>

Giddens, A. & Sutton, P. (2014). *Sociologi*. 5. Upplaga 5:1. Lund: Studentlitteratur AB.

Gustafsson, K., Fioretos, I., & Norström, E. (2013). Att få vara den man är. I Bak, M. & v. Brömssen, K. (red.). *Barndom & migration*. Boréa Bokförlag, ss. 277-302.

Grønmo, S. (2006). *Metoder i samhällsvetenskap*. Malmö: Liber

Göteborgsregionens kommunalförbund (2015). *Flyktningmottagandet i Göteborgsregionen – en återrapport* (Dnr: 15-232.60). Göteborg.
<https://www.grkom.se/download/18.1e4987ed150eee88d16b790d/1447276015303/Ärende%2B7%2B2015-10-16%2B-%2BFlyktningmottagandet%2Bi%2BGöteborgsregionen%2B-%2Ben%2Båterrapport.pdf>

Göteborgs Stad (2015a). *Frågor och svar om flyktningmottagande*.
<http://goteborg.se/wps/portal?uri=gbglnk%3a20158229434028>

Göteborgs Stad (2015b). *Göteborgs Stad och frivilligsektorn i unikt samarbete för att stödja ensamkommande barn och ungdomar*.
<http://goteborg.se/wps/portal?uri=gbglnk%3amedia.pressmeddelande> (2015-03-25)

Hage, G. (1998). *White Nation: Fantasies of White Supremacy in a Multicultural Society*. Annandale, N.S.W: Pluto Press.

Hessle, M. (2009). *Ensamkommande flyktningbarn men inte ensamma: tioårsuppföljning av ensamkommande flyktningbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Avhandling. Stockholm: Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet.

Hillén, S. (2013). *Barn som medforskare: en metod med potential för delaktighet*. Avhandling. Göteborg: Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet.

Hultqvist, K. & Petersson, K. (1995). *Foucault: namnet på en modern vetenskaplig och filosofisk problematik: texter om maktens mentaliteter, pedagogik, psykologi, medicinsk sociologi, feminism och bio-politik*. Stockholm: HLS.

Lemke, T. (2011). *Foucault, Governmentality and Critique*. Boulder, Colo, Paradigm Publishers. <http://www.thomaslemkeweb.de/publikationen/Foucault,%20Governmentality,%20and%20Critique%20IV-2.pdf>

Lundstedt, A. (2005). *Vit governmentality: "Invandrarkvinnor" och textilhantverk - en diskursanalys*. Avhandling. Göteborg: Etnologiska institutionen, Göteborgs universitet. http://nile.lub.lu.se/arbarch/aio/2005/aio2005_14.pdf

Migrationsverket (2015). *Ordförklaringar*. <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Ordforklaringar.html>

Migrationsverket (2016). *Kommunmottagna enligt ersättningsförordningen 2016. Uppdelad på län/kommun och ålder (barn och ungdom)*. <http://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac38715917b20/1480585378207/Kommunmottagna+enligt+ersättningsförordningen+2016.pdf>

MUCF (2016a). *Villkor för organisationer med social inriktning- civila samhällets villkor 2015 med fokus på flyktingmottagande*. http://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/villkor-organisationer-social_inriktning.pdf

MUCF (2016b). *Flyktingmottagandet- det civila samhällets roll och villkor*. http://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/flyktingmottagandet_0.pdf

Patel, R. & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder- Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Upplaga 4:1. Lund: Studentlitteratur.

Pezeshk, A. (2014). *Idéburet offentligt partnerskap: Ny samverkansmodell mellan ideell och offentlig sektor*. Masteruppsats, Förvaltningshögskolan. Göteborg: Göteborgs Universitet.
<http://hdl.handle.net/2077/38819>

Regeringskansliet (2016). *Stora utmaningar som kräver samverkan*.
<http://www.regeringen.se/artiklar/2016/03/stora-utmaningar-som-kraver-samverkan/>

Social utvecklingen (2015). *Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap - Mottagande av ensamkommande barn och ungdomar i Göteborg*
<http://socialutveckling.goteborg.se/uploads/IOP-mottagande-av-ensamkommande-barn.pdf>

Stretmo, L. & Melander, C. (2013). *Får jag vara med? Erfarenheter från ensamkommande barn och ungdomar i Göteborgsregionen och arbetet med denna grupp* (Rapport 2:2013). Göteborg: FoU i Väst/GR.
http://grkom.se/download/18.415b48a314276a8b9a7e37e/1387374156436/2013_far_jag_vara_med.pdf

Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Upplaga 4:1. Lund: Studentlitteratur AB.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Westin, C. (2015). Om etnicitet, mångfald och makt. I Darvishpour, M. & Westin, C. (red.). *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. Upplaga 2:1. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 45-73.

Yin, R. (2013). *Kvalitativ forskning från start till mål*. Lund: Studentlitteratur AB.

Bilaga 1

Intervjuguiden

Frågeställningar:

- Hur ser sammanhållningen ut mellan avtalets olika parter samt vilka krav ställer Göteborgs Stad på de idéburna organisationerna genom IOP- avtalet?
- Hur översätts samarbetets mål i IOP- avtalet i det praktiska arbetet hos de idéburna organisationerna vad gäller integration?
- Hur kan integrationsarbetet hos de idéburna organisationerna förstås utifrån det transnationella perspektivet och vit governmentalitet?

Grundläggande information kring respondenten

- Namn och position?
- Hur länge har du jobbat i den här organisationen?
- Vad jobbar er organisation med?
- Varför har du valt att arbeta med just detta?

Tema 1 - Synen på Integration utifrån egen tolkning

- Hur definierar du begreppet integration?
- Har integrationsbegreppet en laddning enligt dig?
- Om du fick byta ut begreppet integration, vilka andra begrepp kan beskriva det arbete ni gör?
- Upplever du att det finns svårigheter med integrationen av ensamkommande flyktingbarn?
- Vad anser du vara viktiga åtgärder för en lyckad etablering i det svenska samhället?
- Vilka brister anser du finnas i hur man har hanterat integrationsfrågorna kring ensamkommande flyktingbarn?

Tema 2 - IOP-avtalet

- Känner du till det relativt nya IOP-avtalet mellan Göteborgs stad och er organisation?
- Vad är din åsikt/uppfattning om IOP avtalet och dess roll för din verksamhet?
- Vad tror du ligger bakom detta unika avtal?
- Har du märkt någon skillnad i organisationen efter att avtalet hade slutits?
- Har du märkt någon skillnad i ditt praktiska arbete efter avtalet?
- Hur känns det att ha kommunen/Ideella organisationer som samarbetspartner?
- Hur fungerar samarbetet mellan er organisation och de andra idéburna organisationerna?
- Vad är er organisations konkreta bidrag till IOP- avtalet?
- Hur tror du att situationen hade sett ut idag utan det här avtalet?
- Vilka för och- nackdelar finns det med detta IOP- avtalet?

Tema 3 - Arbete med integration i den egna organisationen

- Vilka målsättningar har er organisation vad gäller integration?
- Vilka arbetsmetoder använder ni rent praktiskt för att etablera de ensamkommande flyktingbarnen i det svenska samhället?
- Hur viktigt tror du att det är med tvärnationella relationer för ungdomarnas socialisering och etablering?
- Hur når ni ut till er målgrupp?
- Vilket krav har GS på er organisation i IOP- avtalet?

Bilaga 2

Hej!

Vi kontaktar dig idag eftersom vi hoppas att du kan bistå oss med den hjälp som vi behöver för att slutföra vårt examensarbete. Vi är två sociologi studenter, Alenka Klikovac & Mohammed Ali, från Göteborgs Universitet som läser just nu vår sista termin innan vi tar ut examen. Under 10 veckors tid skriver vi en kandidatuppsats, där vårt tema handlar om flyktingkrisen, med ett extra fokus på ensamkommande flyktingbarn. Vårt arbete kommer att behandla temat integration, socialisation samt etablering av de ensamkommande flyktingbarnen i det svenska samhället. Vidare vill vi också studera idéburet offentligt partnerskap som vi anser vara en unik samverkansmodell mellan ideell och offentlig sektor.

Vi hoppas på att kunna föra en dialog kring temat och om hur just er organisation jobbar med delaktighetsfrämjande metoder, samt hur ert samarbete med Göteborgsstad ser ut.

Vi hoppas på ett givande och trevligt samarbete.

Med vänlig hälsning,
Mohammed och Alenka